

SURİYE PAZAR BİLGİLERİ

T.C.
Ticaret Bakanlığı
Uluslararası Anlaşmalar ve Avrupa Birliği
Genel Müdürlüğü

İçindekiler

1. DIŞ TİCARET POLİTİKASI VE UYGULAMALARI 3
2. ÖNEMLİ SEKTÖRLER 6
3. PAZARDA DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN HUSUSLAR VE DİĞER BİLGİLER..... 9
4. ŞİRKET KURULUŞU VE İŞ YAPMA İLE İLGİLİ BİLGİLER10

1. DIŞ TİCARET POLİTİKASI VE UYGULAMALARI

Dış Ticaret Politikası (İthalat Rejimi, İhracat Rejimi)

Özellikle tekstil sektörünün modernizasyonu ve tarım ürünlerinin işlenmesi ile paketlenmesi öne çıkmaktadır. Bu sayede Suriye, sadece iç pazara değil, komşu ülkelere de ihracat yaparak bölgesel tedarik zincirlerine entegre olmayı hedefleyebileceği değerlendirilmektedir.

Gümrük Vergileri

Madde 13: 2021 tarihli ve 18 sayılı Kanununun 23. maddesi ve değişiklikleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

Konsey, projelerin uygulanması için projenin fizibilitesini, türünü ve konumunu dikkate alarak adil ekonomik ilkelere dayanarak yatırımcılara devlete ait arazi tahsis edebilir. Konsey, bu Kararname hükümlerine uygun olarak devlete ait gayrimenkullerin yatırım amaçlı kullanımına ilişkin esasları içeren yönetmelikler çıkarır.

Madde 14: 2021 tarihli ve 18 sayılı Kanununun 32. maddesi ve değişiklikleri aşağıdaki şekilde deđiŐtirilecektir:

Yatırımcı aŐađıdakileri taahhüt eder:

- Projenin devrini, Kurum nezdinde kısmen veya tamamen tamamlamak. Projenin faaliyet gösterdiği sektörü düzenleyen kanun, mülkiyet devri için özel kontroller öngörüyorsa, bu durumda devir, ilgili özel kanun hükümlerine ve şirket Borsa'da işlem görüyorsa Şam Menkul Kıymetler Borsası Kanunu'na tabi olacaktır. Devir, Yatırımcı Hizmetleri Merkezi'ndeki ilgili sektör temsilcisi nezdinde tamamlanacaktır.
- Proje üzerindeki çalışmaların başlangıç tarihini ve gerçek yatırım maliyetlerini Kurum'a yazılı olarak bildirmek,
- Projeyi Suriye Arap Cumhuriyeti'nde faaliyet gösteren bir sigorta şirketi aracılığıyla sigortalatmak,
- Projenin muhasebesini uluslararası muhasebe standartlarına uygun olarak tutmak ve akredite bir dış denetçi tarafından onaylandıktan sonra nihai mali tabloların bir kopyasını Maliye Bakanlığı'na sunmak,
- Projenin gerektirdiği vergi, harç ve tüm finansal giderleri yürürlükteki mevzuata uygun olarak ve bu kararname hükümlerine aykırı olmaksızın ödemek,
- Fikri mülkiyet hakları saklı kalmak üzere, Kurum tarafından talep edilen her türlü bilgi, veri veya belgeyi sağlamak,
- Suriye Arap Cumhuriyeti'nin taraf olduğu uluslararası anlaşmalar,
- Yatırım projesiyle ilgili altyapı hizmetlerini kurmak, finanse etmek veya uygulanmasına katkıda bulunmak. Bu katkıların kontrol ve mekanizmaları Yönetim Kurulu kararıyla belirlenir.
- Yatırım projesini uygulamak için Suriyeli şirketleri kullanmak ve toplam çalışan sayısının en az %60'ını oluşturacak yerel bir işgücü istihdam etmek. Gerekli yeterliliklerin eksikliği

nedeniyle bu orana ulaşamaması halinde, yatırımcı otuz gün içinde Yönetim Kurulu'na gerekçeli bir başvuru talebinde bulunabilir.

- Çevre mevzuatına ve iş güvenliği gerekliliklerine uymak.

İç Vergiler ve Oranları

Vergi Dairesi:

Suriye'de vergi işlemleri, Maliye Bakanlığı'na bağlı Gelir İdaresi (Vergi Dairesi) tarafından yürütülmektedir. Her şirket, merkezinin bulunduğu yerdeki vergi dairesine kayıtlı olmalıdır.

Beyanname Süreleri:

Kurumlar vergisi beyannameyi genellikle hesap döneminin kapanmasını takip eden 4 ay içinde (örneğin 31 Aralık'ta kapanan bir şirket için 30 Nisan'a kadar) verilir. Geçici vergi (peşin ödeme) genellikle üçer aylık dönemler halinde ödenir. Bu sürelerle uyulmaması ağır gecikme faizleri ve cezalara yol açabilir.

Muhasebe Kayıtları:

Şirketler, yasal defterlerini (günlük defter, defter-i kebir, envanter defteri) tutmak ve yıllık mali tablolarını (bilanço, gelir tablosu) Türkiye'deki gibi bağımsız bir denetçiye onaylatmak zorundadır. Kayıtlar Arapça tutulmalıdır.

Vergi Muafiyetleri (Temel Avantaj):

Suriye Arap Cumhuriyeti Cumhurbaşkanlığı 2025 Tarihli (114) Sayılı Kararnamede Vergi Muafiyetleri ile ilgili yazılan metinler ve bilahare tarafınıza yazılı Kararnameyi aktarılacaktır.

Madde 11: 2021 tarihli ve 18 sayılı Kanunun 20. maddesi ve değişiklikleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

- Yatırım ruhsatı almış, bu projeler adına kayıtlı yatırım kuruluşlarına ait makine ve endüstriyel üretim hatlarının ithalatı, tüm gümrük, mali ve gümrük dışı vergilerden muaftır.
- Gayrimenkul geliştirme ve yatırım projelerinin uygulanması için gerekli tüm makine, mekanizma, cihaz ve ekipmanlar, tüm gümrük, mali ve gümrük dışı vergilerden muaftır.
- Hastane ve sağlık merkezlerinin donatılmasında kullanılan her türlü tıbbi ekipman, yeni ve kullanılmamış olmak kaydıyla, tüm gümrük, mali ve gümrük dışı vergilerden muaftır.
- E-Yabancı yatırımcıya, yatırım ruhsatı verilene, proje tamamlanana ve faaliyete geçene kadar yenilenen bir takvim yılı için geçici oturma izni verilir.

12. Madde, 2021 tarihli 18 sayılı Kanunun 21. maddesini ve eklerini aşağıdaki şekilde değiştirir:

- Tarım ve hayvancılık projeleri, gelir vergisinin %100'ü oranında kalıcı vergi muafiyetinden yararlanır.

- Konsej tarafından bu bölgeleri kurma kararında belirlenen, kalkınma amaçlı sektörler kapsamındaki kalkınma bölgelerinde kurulan projeler, gelir vergisinin %80'i oranında kalıcı vergi indiriminden yararlanır.
- J- Kalkınma ve yatırım bölgeleri dışında kurulan projeler, faaliyete başlama tarihinden itibaren aşağıdaki vergi teşviklerinden yararlanır:
 - Gelir vergisinin %80'i oranında kalıcı vergi indirimi,
 - Üretim kapasitesinin %50'sinden fazlasını ihraç eden sanayi projeleri,
 - Tıbbi, ilaç, beşeri, veterinerlik ve tarımsal sanayi projeleri,
 - Tarım ve hayvan işleme projeleri,
 - Çevre dostu teknolojiler kullanan atık geri dönüşüm projeleri,
 - Tarımsal ürün ayırma ve paketleme tesisleri,
 - El sanatları tesisleri.

Teknik Engeller

Piyasaya arz edilen tüm ürünlerin güvenli ve kaliteli olmasını sağlamak ülkelerin en temel öncelikleri arasındadır. Bu amaçla, ürünlerin uyması gereken teknik kriterler (standartlar ve teknik düzenlemeler) ile ürünlerin bu kriterlere uygun üretildiğini belgeleyen uygunluk değerlendirmesi işlemlerine günümüzde daha fazla başvurulmaktadır. Standartlar, teknik düzenlemeler ve uygunluk değerlendirmesi prosedürleri, sınai, ekonomik ve ticari gelişmeye katkıda bulunan, insan can ve mal güvenliğini korumayı amaçlayan, modern ekonominin ve standardizasyon sisteminin temel taşlarıdır.

Bununla birlikte, standartlar, teknik düzenlemeler ve uygunluk değerlendirmesi işlemleri çoğu zaman insan sağlığı ve güvenliği gibi meşru amaçların ötesinde ticarete teknik engeller olarak adlandırılan ve uluslararası ticaretin serbest akışını olumsuz etkileyen engellere yol açmaktadır. Uluslararası kabul görmüş standartlardan farklı teknik kriterler belirlenmesi ve gerektiğinden katı test ve belgelendirme işlemlerinin zorunlu kılınması bu alandaki en önemli sorunlardır. Şeffaf bir şekilde kabul edilmeyen ve uygulanmayan bu düzenlemeler ihracatçı firmalar açısından ek külfet ve maliyetlere de yol açmakta ve rekabet edebilirliklerini güçleştirmektedir. İhracatta karşılaştığımız ticarete teknik engellerin önlenmesi, sürdürülebilir ihracat artışının sağlanması açısından da önemlidir.

Bu kapsamda, T.C. Ticaret Bakanlığı Ürün Güvenliği ve Denetimi Genel Müdürlüğü internet sayfasında konu ile ilgili ayrıntılı bilgi mevcuttur (<https://teknikenjel.ticaret.gov.tr/>). Ticarete Teknik Engeller İnternet Sitesi, ihracatçılarımızın ticarete teknik engeller alanında yararlanacağı ve etkin olarak kullanacağı temel bir platform olarak yapılandırılmıştır. Bu çerçevede; ihracata konu ülkenin ticarete teknik engeller uygulamaları hakkında bilgi sahibi olunabilmekte, ihtiyaç duyulan ülke mevzuat ve uygulamaları hakkında ilave bilgiler Bakanlığımızdan talep edilebilmekte ve ihracatta karşılaşılan ticarete teknik engeller interaktif olarak Bakanlığımıza bildirilebilmektedir. Ticarete Teknik Engeller İnternet Sitesine üyelik suretiyle ilgilenilen ülke ve ürün gruplarına ilişkin taslak düzenlemeler e-posta ile günlük olarak gönderilmektedir. Ayrıca, firmalarımız ihracatlarını olumsuz etkileyebilecek diğer ülke düzenlemelerini taslak aşamasında öğrenip yorum yapabilmektedir. Ticarete Teknik Engeller İnternet Sitesine üyelik ücretsizdir.

2. ÖNEMLİ SEKTÖRLER

Sanayi

Tartus Tersanesi :

Kuzey Star Tersanesi Denizcilik Sanayi ve Ticaret A.Ş., Suriye'nin Tartus limanında 30 yıllık Yap-İşlet-Devret modeliyle bir tersane inşa edecektir. Şirket ilk beş yılda en az 190 milyon dolar yatırım yapacaktır. Anlaşma, Suriye devlet gemileri için inşa ve onarım hizmetlerinde %20 indirim öngörmektedir. İstihdam taahhüdü ise 1.700 doğrudan ve 3.500 dolaylı iş, bunun en az yüzde 95'i Suriye vatandaşlarından oluşacaktır.

Enerji Sektörü

Türkiye, Katar ve ABD'li ortaklarla birlikte Suriye'de beş yeni elektrik santrali kurmayı planlamaktadır. Kalyon ve Cengiz gibi Türk şirketlerinin de aralarında bulunduğu konsorsiyum, dört adet doğalgaz kombine çevrim santrali ve bir adet güneş enerjisi santrali inşa edecektir. Toplam kurulu güç 5.000 megavat olarak hedeflenmektedir. Ayrıca Türkiye, 2 Ağustos 2025 itibarıyla Kilis hattı üzerinden Suriye'ye doğalgaz ihracatına başlamıştır.

Enerji dışında, Halep'te bir sanayi bölgesi kurulması için çalışmalar devam etmektedir (Kemune Sanayi Bölgesi). Tekstil, tarım, gıda ve makine sektörleri stratejik işbirliği alanları olarak belirlenmiş durumdadır.

Ticaret Hacmi:

2025 yılında Türkiye ile Suriye arasındaki ikili ticaret hacmi 3,7 milyar dolara ulaşmıştır. Hedef önce 5 milyar dolara, ardından 10 milyar dolara çıkarmaktır.

Kurumsal İş birliği:

7 Nisan 2026'da İstanbul'da Türkiye-Suriye Ortak Ekonomik ve Ticaret Komitesi'nin ilk toplantısı yapılmış ve ekonomik iş birliğini güçlendirecek bir JETCO anlaşması imzalanmıştır.

Türk Yatırımcıların Karşılaştıkları Sorunlar:

ABD, Kasım 2025'te Sezar Yasası'nın uygulanmasını 180 gün süreyle askıya almıştır. Ardından Aralık 2025'te ABD Kongresi, Sezar Yasası'nı tamamen yürürlükten kaldıran yasayı kabul etmiştir. Ancak Suriye'nin "teröre destek veren ülke" statüsü hâlâ devam etmektedir. Bu durum, uluslararası bankaların Suriye ile ilişkili işlemlerden kaçınmasına neden olmuştur. Hiçbir banka, milyarlarca dolarlık para cezası riskini göze almak istememektedir.

Bankacılık ve Finansman Sorunları

Sezar Yasası kalkmış olsa da terör finansmanı ile bağlantılı olma korkusu nedeniyle uluslararası bankalar hâlâ Suriye'ye akreditif açmaktan, emanet hesabı oluşturmaktan ve

ödeme transferlerinden kaçınmaktadır. Bu durum, büyük ölçekli yatırımların önündeki en ciddi engel olmaya devam etmektedir.

Güvenlik Riskleri:

Suriye ordusu ile YPG/SDG arasında Ocak 2026'da çatışmalar yaşanmıştır. Suriye hükümeti, kuzeydoğuda SDG'nin kontrolündeki bölgelerin büyük kısmını geri alan bir askeri operasyon düzenlemiştir. İsrail ise Aralık 2024 ile Aralık 2025 arasında 1.000'den fazla hava saldırısı ve 400 kara harekâtı düzenlemiştir. Bu durum, yatırım ortamına yönelik risk algısını artırmıştır.

Türkiye ile Suriye arasındaki ekonomik iş birliği, özellikle enerji ve altyapı alanlarında somut adımlarla ilerlemektedir. Ancak bankacılık engelleri ve güvenlik riskleri, bu potansiyelin tam olarak hayata geçmesini sınırlamaktadır. ABD'nin terör listesinden çıkarılma süreci, önümüzdeki dönemde yatırımların hızını belirleyecek en kritik faktör olarak öne çıkmaktadır.

Suriye'deki Diğer Ülkelerin Yatırımları (Doğrudan Yabancı Yatırım Verileri)

Esad rejiminin Aralık 2024'te devrilmesi ve ABD ile AB'nin yatırımları kaldırmasının ardından Suriye, yabancı yatırımcılar için yeniden açılmıştır. 2025 yılının ilk altı ayında ülkeye yaklaşık 28 milyar dolar yatırım çekilmiştir. Yatırımların yönü de değişmiştir. Savaş döneminde İran ve Rusya hakimken, şimdi Körfez ülkeleri (Suudi Arabistan, BAE, Katar) ve Türkiye öne çıkmaktadır.

Başlıca Ülkeler ve Yatırımlar

Suudi Arabistan en aktif ülke konumundadır. Temmuz 2025'te Şam'da düzenlenen yatırım forumunda 6,4 milyar dolarlık 47 anlaşma imzalanmıştır. Bu anlaşmaların 2,93 milyar doları altyapı ve konut projelerine, 1,07 milyar doları ise telekomünikasyon sektörüne (Saudi Telecom, GO Telecom) ayrılmıştır. Şubat 2026'da ise Halep'te yeni bir havalimanı inşası, "Flynas Syria" adlı ortak havayolu kurulması ve SilkLink adıyla 1 milyar dolarlık telekomünikasyon projesi duyurulmuştur. Ayrıca ACWA Power ile yenilenebilir enerji (2.5 gigavat) ve su anlaşmaları imzalanmıştır.

Birleşik Arap Emirlikleri de önemli yatırımlar yapmaktadır. En dikkat çeken, Dubai merkezli liman işletmecisi DP World'ün Tartus Limanı'nı işletmek için 30 yıllık imtiyaz anlaşması imzalaması ve 800 milyon dolar yatırım taahhüdü vermesidir. Şirket Kasım 2025'te faaliyetlerine başlamıştır. Ayrıca ElVataniye Şirketi ile 2 milyar dolarlık Şam Metrosu projesi de gündemdedir.

Katar enerji alanına odaklanmaktadır. Katar-Türk-ABD konsorsiyumu UCC Holding liderliğinde toplam 5.000 megavat kapasiteli dört doğalgaz kombine çevrim santrali ve bir güneş enerjisi santrali kurulması için 11 milyar dolarlık anlaşma imzalanmıştır. Katar ayrıca Şam Havalimanı'nın iyileştirilmesine de yatırım yapmaktadır.

Fransa, Mayıs 2025'te CMA CGM ile Lazkiye Limanı konteyner terminalini işletmek üzere 30 yıllık, 270 milyon dolarlık bir anlaşma imzalamıştır.

ABD Enerji Devi Chevron, Şubat 2026'da Katar'lı Power International ile birlikte Suriye'nin açık denizlerinde petrol ve doğalgaz arama için ön anlaşma imzalamıştır.

Hizmetler

Suriye'nin Kasım 2025-Şubat 2026 dönemi, ülkenin ekonomik olarak yeniden yapılanma sürecinde bir dönüm noktası olarak kabul edilebilir. IMF ve Dünya Bankası ile sağlanan bu stratejik iş birliği, "siyasi belirsizlik ve izolasyon" tablosunu önemli ölçüde değiştirmiştir.

Yatırımcılar için en kritik çıkarım şudur: Suriye artık uluslararası finansal sistemle yeniden bütünleşme yolunda ilerlemektedir. Ancak bu sürecin başarısı, alınan kararların sahada uygulanmasına ve özellikle bankacılık sektörü ile istatistik sistemlerindeki reformların hızına bağlıdır. Kısa vadede fırsatlar (özellikle altyapı ve yeniden inşa projeleri) belirginleşirken, orta vadeli yatırımlar için Ağır Sanayi. Bu kapsamda çimento ve yapı malzemeleri üretimi ile enerji ekipmanları imalatı öne çıkıyor. Suriye'nin yeniden inşa sürecinde bu malzemelere olan talep çok yüksek olacak ve yerli üretim kapasitesinin yeniden kurulması stratejik bir hedef haline gelecektir.

Dijital Dönüşüm:

Fiber optik ağların döşenmesi, veri merkezlerinin kurulması, mobil ödeme sistemlerinin geliştirilmesi ve e-devlet hizmetlerine altyapı sağlanması bu sektörün ana başlıkları. Suriye'nin sıfırdan bir dijital ekosistem kurma ihtiyacı, bu alanda büyük bir potansiyel yaratmaktadır.

Lojistik ve Turizm:

Havalimanlarının modernizasyonu, liman yönetimi hizmetleri ve savaşta hasar gören otellerin yeniden inşası bu başlık altında değerlendiriliyor. Bölgesel ticaretin canlanması ve uluslararası seyahatin artmasıyla birlikte bu sektördeki fırsatlar da büyüyecektir.

3. PAZARDA DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN HUSUSLAR VE DİĞER BİLGİLER

Para Kullanımı (kredi kartı, çek dahil)

Suriye’de para birimi Suriye Lirasıdır (SYP).

Pasaport ve Ülkeye Geçici Giriş Vizesi Uygulaması

Vatandaşlarımız vizeden muaftır. Umuma mahsus pasaport hamili vatandaşlarımız Suriye’ye varışlarında sınır kapılarında harç ödemektedir. Diplomatik, hususî ve hizmet pasaportu hamili vatandaşlarımız sınır kapılarından harçsız giriş yapabilmektedir.

Yerel Saat

Suriye’nin saat dilimi, UTC+3dir. Türkiye ile aynı saat dilimindedir.

4. ŞİRKET KURULUŞU VE İŞ YAPMA İLE İLGİLİ BİLGİLER

Şirket Türleri (temsilcilik ofisi, şube, ticari acente dahil)

- Limited Şirket / Tek Kişilik Limited Şirket,
- Özel Anonim Şirket (Kapalı Anonim),
- Halka Açık Anonim Şirket.

Şirket Kurma Prosedürü (Başvuru merci, başvuru yapmaya yetkili kişi, istenen evraklar, kuruluş sermayesi vb.)

Şirket Kurmak (Yeni Tüzel Kişilik):

Asgari Sermaye Gereksinimleri:

- Limited Şirket / Tek Kişilik Limited Şirket: 50 milyon Suriye Lirası. (4,5 bin dolar)
- Özel Anonim Şirket (Kapalı Anonim): 100 milyon Suriye Lirası. (9 bin dolar)
- Halka Açık Anonim Şirket: 1 milyar Suriye Lirası. (84 bin dolar)

Temel Prosedürler:

- Lisans başvurusunun Kuruma (Yatırım Türüne göre Suriye Yatırım ofisi veya bağlı kuruluş) yapılması,
- Belgelerin eklenmesi: Kurucuların adları, adresleri, uyrukları, ana sözleşme taslağının bir kopyası, temsilci vekâletnamesi, adli sicil kaydı olmadığına dair belge, iflas etmediğine dair kanıt,
- Başvurular Kurumun Yönetim Kurulu'nun onayına tabidir,
- Başvuru hakkında 10 iş günü içinde karar verilir (kabul, değişiklik talebi veya gerekçeli ret),
- Onay sonrası işlemler 30 gün içinde tamamlanır: Sermayenin bankaya yatırılması, ticaret sicil belgesi, vergi numarası, sigorta numarası.

Yabancı Şirket Şubesi Açmak:

Asgari Sermaye Gereksinimleri:

- Arap veya Yabancı Şirket Şubesi (Gayrimenkul Geliştirme Dışı): 10.000 dolar.
- Yabancı Gayrimenkul Geliştirme Şirketi Şubesi: 200.000 dolar.

Temel Prosedürler:

- Kuruma şube tescil başvurusu yapılması.
- Tasdikli belgelerin (Suriye Konsolosluğu, Dışişleri Bakanlığı onaylı ve Arapça tercümelili) eklenmesi: Şirket ana sözleşmesi, şube kurma kararı, tescil belgesi, Suriye'de mukim bir müdür atama vekâletnamesi, ödenmiş sermayenin (ana şirket için en az 50 milyon Suriye Lirası) (4500 dolar) kanıtı.

Şirket Feshi (Tasfiye):

Suriye'de bir şirketin feshi ve tasfiyesi, Şirketler Kanunu (2011 tarihli 29 sayılı Kanun) hükümlerine tabidir. Tasfiye süreci, gönüllü veya zorunlu olmasına bağlı olarak değişir ve genellikle şunları içerir: Genel Kurul'un fesih kararı alması, tasfiye memuru atanması, alacaklıların ilan yoluyla davet edilmesi, varlıkların satışı, borçların ödenmesi ve kalan varlıkların ortaklara dağıtılması. Bu süreç, şirketin büyüklüğüne ve karmaşıklığına bağlı olarak birkaç aydan birkaç yıla kadar sürebilir. Tasfiye masrafları genellikle yüksektir.

Bankacılık Mevzuatı

Suriye Merkez Bankası'nın sistemlerinin modernizasyonu, uluslararası bankalarla muhabir bankacılık ilişkilerinin yeniden tesisi ve bu süreçte uyum danışmanlığı hizmetleri büyük önem taşıyor. Bu sektör, diğer tüm yatırımların önünü açacak anahtar konumdadır.

Kaynak: T.C. Şam Büyükelçiliği Ticaret Müşavirliği